

SKOLBRAND ANLAGD UNDER DAGTID - FÖRSTA HYPOTESEN

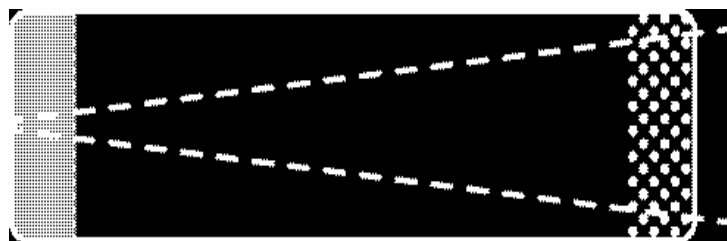
Anlagd skolbrand under pågående skoldag kommer inte sällan som ett led i en upptrappning av destruktivitet riktad mot människor, inventarier och strukturer för arbete.

HYPOTESUNDERLAG - MIN ERFARENHET AV HUR DET KAN GÅ TILL

Utän att man i skolenheten lyckas göra någonting åt utvecklingen förekommer så småningom allt mer av nedanstående.

- 1 Grovt språk.
- 2 Sen ankomst.
- 3 Olovlig frånvaro.
- 4 Fniss eller suckar när någon yttrar sig i klassrummet.
- 5 Förklenande kommentarer rörande kläder, utseende eller prestationer.
- 6 Återkommande gliringar och sårande tilltalsord i klassrummet.
- 7 Elever vistas i skolans korridorer i stället för att gå till lektioner.
- 8 Förtal.
- 9 Utfrysning.
- 10 Snatteri.
- 11 Glaskross, sönderslagna toaletter, förstörda möbler i skolans lokaler under pågående skoldag.
- 12 Verbala sexuella trakasserier eller intensivt stirrande eller gloende.
- 13 Tafsande eller oönskad beröring.
- 14 Hot.
- 15 Ringa misshandel - kräver ej läkarbesök.
- 16 Utlösande av brandlarm utan att det förekommer brand i lokalen.
- 17 Personrån - elever rånar elever.
- 18 Personrån - främmande tränger in i skolan och rånar elever.
- 19 Grov stöld - stöld där någon form av inbrott förekommer.
- 20 Beskyddarverksamhet så kallad "bötning".
- 21 Försäljning av alkohol eller droger.
- 22 Hatbrott.
- 23 Anläggande av brand under pågående skoldag.
- 24 Kriminalitet i gäng där samma gäng är aktivt på två eller flera områden.
- 25 Hot med tillhygge eller vapen.
- 26 Försäljning av stöldgods eller försäljning av droger.
- 27 Grov misshandel - kräver besök hos läkare.
- 28 Anläggande av brand där attack på larmanordningar förekommer eller brand anläggs på flera ställen samtidigt.
- 29 Försök till våldtäkt.
- 30 Frihetsberövande.
- 31 Återkommande misshandel av samma offer.
- 32 Våldtäkt.
- 33 Upplopp - skolan invaderas av våldsamma gäng som skingras av polis.

ANDRA HYPOTESEN

Rektangeln förutsätts innehålla Sveriges samtliga skolor. Till vänster finns ett småprickigt fält som tänkes rymma landets mest välfungerande skolenheter. Där förekommer sällan sådant som finns i "Larmspiralen" (hypotes nr 1). Till höger finns ett grovprickigt fält. Där förekommer dagligen mycket av det som finns i "Larmspiralen." Varje skolenhet kan beskrivas i termer av sin plats i den inskrivna struten. Man använder sig vid beskrivningen av "Larmspiralen" enligt första hypotesen. I händelse andra hypotesen är någorlunda riktig bör vi ifrågasätta värdet av generella åtgärder. Rimligen är det på "högerkanten" i figuren ovan som man är mest hjälpbehövande.

TREDJE HYPOTESEN

Genom att betrakta den identifierade brandanläggaren som allt eländes upphov söker man inom skolsystemet oartikulerat och omedvetet befria sig från känslor av skam, skuld och delaktighet i det förfärliga.

HYPOTESUNDELAG / MIN ERFARENHET

I skolenheter med stor återkommande destruktivitet på olika områden är man påfallande intresserad av att söka finna " gärningspersoner". Det är bra att man får fatt i den som håller i tändstickan. Det kan dock bli besvärligt om det är den enda ambitionen. Rätt sällan ser man eländet i skolan som incitament till förändring av organisationen, organisatoriska strukturer och arbetssätt. Åtgärder riktas ofta mot lägsta möjliga nivå. Problemet görs till ett fenomen på individnivå.

Nivå 14	Ministrar och berörda departementet.
Nivå 13	Kommunal utbildningsförvaltning.
Nivå 12	Räddningstjänst
Nivå 11	Polis
Nivå 10	Psykisk barn - och ungdomsvård (BUP)
Nivå 9	Sociala myndigheter och socialtjänst
Nivå 8	Elevers föräldrar.
Nivå 7	Sociala nätverk i närområdet.
Nivå 6	De som ansvarar för skolfastigheten.
Nivå 5	Skolpsykolog, skolkurator, skolsköterska och skolläkare.
Nivå 4	Skolledning.
Nivå 3	Personal i skolenheten - utom skolledningen.
Nivå 2	Det fåtal elever som applåderar brandlarmet men aldrig själva skulle anlägga brand.
Nivå 1	Två eller tre pådrivande kamrater nära syndabocken.
Nivå 0	Den identifierade brandanläggaren - syndabocken.

FJÄRDE HYPOTASEN

Då anlagd brand hanteras skild från annan destruktivitet kommer anlagd brand att ses frikopplad från övriga processer i skolan. Räddningstjänsten, inte skolan, tänkes vara problemägaren. Förhållningssättet tjänar - omedvetet och oartikulerat - syftet att skolans personal skall slippa uppleva egna känslor av skuld, skam, delaktighet och otillräcklighet. Räddningstjänsten kommer därvid att bli den som försvarar inte endast mot eld och brand utan också mot känslomässig smärta. Ångesten utlokaliseras och tänkes - omedvetet och oartikulerat - bli bäst hanterad av personal med tillgång till hjälm och syrgasutrustning.

FEMTE HYPOTASEN

99% av alla skolelever vill inte ha brand i någon form i sin skola. Genom en olycklig fixering vid de få som tänkes vilja anlägga brand har man i det förebyggande arbetet försummat att aktivera, bekräfta, stödja och stärka de goda krafter som i sammanhanget utgör en potentiellt stark och överväldigande majoritet.

Allt arbete med hypoteser innebär att data sökes, data som å ena sidan kullkastar hypotesen, å andra sidan bekräftar densamma. Utan data blir arbete med hypoteser omöjligt. Det första steget i allt hypotesarbete är därför datainsamling. Data kan utgöras av personliga erfarenheter. Data är inte alltid samma sak som statistik. Besvärande i sammanhanget är den tystnadens kultur som utvecklats i somliga utbildningsförvaltningar och vissa skolor.

LITTERATUR: Ormfågel Opal 2010
När en skola havererar Hjalmarson & Högberg 2010